

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
UŽIMTUMO ĮSTATYMO NR. XII-2470 47 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, projektų tikslai ir uždaviniai.

Projekto rengimą paskatino Lietuvoje esanti sudėtinga ekonominė situacija, susidariusi dėl antrojo visuotinio karantino, paskelbto reaguojant į COVID-19 viruso plitimą.

Atsižvelgiant į karantino ir su juo susijusių ekonominės veiklos ribojimų sukeltą žalą ekonomikai ir verslui, šiuo Įstatymo projekto pakeitimu siekiama praplėsti asmenų galinčių gauti subsidiją darbo vietos steigimui sau sąrašą, įtraukiant į jį asmenis kurie yra 45 metų amžiaus ar vyresni ir darbo vietą sau steigę jau ne pirmą kartą. Tiek asmenys iki 29 metų, tiek nuo 45 metų priklauso socialiai pažeidžiamų asmenų grupėms, kurioms parama itin reikalinga.

Visgi, asmenys nuo 45 metų dažniausiai jau yra išbandę įvairius pragyvenimo būdus, dažnai yra bandę įsteigti įmones ir senų seniausiai jas panaikinę, todėl jie pagal dabartinį reguliavimą negalėtų pasinaudoti savarankiško užimtumo rėmimo priemonėmis, nes sau darbo vietą steigę nebe pirmą kartą. Tačiau, tai, kad asmenys nuo 45 metų jau nebe pirmą kartą steigia sau darbo vietą, neturėtų būti diskriminavimo pagrindu, lyginant su bedarbiais, kurie visą gyvenimą buvo tik samdomi darbuotojai ir niekada nerizikavo kurti darbo vietos sau ir dėl to turi privilegiją pasinaudoti užimtumo rėmimo subsidija.

Taigi, svarbu užtikrinti, kad subsidija galėtų pasinaudoti ir asmenys darbo vietą steigiantis sau ne pirmą kartą, tačiau taip pat numatant kriterijų, kad subsidija pasinaudojęs asmuo negalės jos gauti antrą kartą iš užimtumo tarnybos per 3 metus. Šiais pakeitimais būtų prisidedama prie asmenų, finansinės gerovės ir saugumo didinimo bei efektyvesnio ekonomikos atsigavimo karantinui pasibaigus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Lietuvos Respublikos Seimo nariai: Laima Mogenienė, Tomas Tomilinas, Rima Baškienė, Linas Kukuraitis, Laima Nagienė, Rimantė Šalaševičiūtė, Lukas Savickas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu projekte aptarti teisiniai santykiai yra reguliuojami Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme. Įstatymo 47 str. 2 d. 1 punktą numato, kad, savarankiško užimtumo rėmimas organizuojamas, kai asmenys darbo vietą sau steigia *pirmą kartą* labai mažose įmonėse, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, taip paliekant nuošalyje asmenis, kurie yra 45 metų amžiaus ir vyresni, dėl to, kad jie jau nebe pirmą kartą steigę sau darbo vietą, nes jų įmonės buvo įsteigtos dar XX amžiuje arba jiems tapus neįgaliaisiais uždarytos ir pan.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siūloma Įstatyme pakeisti 47 straipsnį. Šiuo Įstatymo 47 straipsnio pakeitimu siūloma, kad savarankiško užimtumo rėmimas būtų organizuojamas, kai asmenys darbo vietą sau steigia labai mažose įmonėse, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme. Naikinama sąlyga, kad darbo vieta sau turi būti steigiama pirmą kartą, tačiau taip pat numatomas kriterijus, kad subsidija pasinaudojęs asmuo negalės jos gauti antrą kartą iš užimtumo tarnybos per 3 metus.

Pakeitimai padės užtikrinti savarankiškai dirbti norintiems asmenims lengviau įveikti ekstremalios situacijos ir karantino pasekmes, bei sugrįžti į darbo rinką. Taip pat paskatins asmenų nukentėjusių nuo COVID 19 (koronaviruso infekcijos) grįžimą į ekonomiką bei darbo vietų steigimą.

5. Numatomi teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas Įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Priimtas Įstatymo pakeitimas padės savarankiškai dirbti norintiems asmenims lengviau įveikti ekstremalios situacijos ir karantino pasekmes, bei sugrįžti į darbo rinką. Taip šis Įstatymo pakeitimas prisidės prie efektyvesnio ekonomikos atsigavimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtai ekstremaliajai situacijai ir karantinui pasibaigus.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priimto įstatymo pakeitimui inkorporuoti į teisinę sistemą priimti naujų, pakeisti galiojančių ar pripažinti netekusiais galios įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte naujos sąvokos nėra teikiamos, taip pat nekeičiamos galiojančios sąvokos.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti.

Priimtam Įstatymui įgyvendinti, įgyvendinamųjų teisės aktų parengti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Siūloma priemonė išplės asmenų galinčių pretenduoti į paramą savo darbo vietos steigimui labai mažoje įmonėje ratą, dėl to lėšų poreikis šiai priemonei įgyvendinti ženkliai padidės. Tačiau numatyta priemonė yra trumpalaikė, numatomas priemonės galiojimo laikas yra dveji metai, kol verslui reikalinga pagalba kovojant su COVID-19 (koronaviruso infekcijos) sukeltomis pasekmėmis. Priemonės įgyvendinimui papildomą finansavimą siekiama gauti iš kovai su pandemija numatytų lėšų siekiant darbo rinkos stabilumo ir ekonomikos atsigavimo.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“, yra „darbo vieta“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia